

ЗАЯВИТИ ПРО СЕБЕ КУЛЬТУРОЮ

У своєму огляді доробку М. Жулинського, зробленому з нагоди його попереднього ювілею, я спробував окреслити коло зацікавлень Жулинського-літературознавця, Жулинського-критика. Тепер хочу зрозуміти, які зміни сталися в його світогляді, у його світобаченні, у його розумінні процесів, що відбулися впродовж наступного десятиліття. Очевидний факт, що перебування на печерських пагорбах – а це й

віце-прем'єрство, і спілкування з президентами, і робота в комісіях, у Шевченківському комітеті (спершу в ролі рядового члена, згодом – у ролі голови) – позначилося на характері, змісті й пафосі статей, передмов, інтерв'ю, виступів М. Жулинського. Змінився ракурс, змінився масштаб бачення проблем, подій, що відбуваються у світі, Європі, в Україні. Категорії, які раніше стосувалися окремих літературних постатей, творів, набули іншого виміру. М. Жулинський розмірковує про особливості світогляду і творчості Т. Шевченка й М. Гоголя, про їхнє місце у світовій і українській літературах, він оперує такими категоріями, як свобода, національна ідентичність, дух народу, потенціал нації, обов'язок перед нацією, духовна атмосфера, національний образ світу, українська доля, національний гуманітарний простір, завтра України. Він спирається на праці філософів і культурологів, на погляди чільних політиків – і все для того, аби збагнути, що з нами відбувається, чому ми товчемося на одному місці, чому, маючи величезний авторитет у минулому – і за часів Київської Русі, і за часів правління Б.Хмельницького, ми все втратили, усе перетворили на руїну? Чому, маючи здобутки світового рівня на ниві культури, ми стали мало не маргіналами? М. Жулинський намагається розворушити наше збайдужіле суспільство, примусити думати, міркувати, ставати активнішим у відстоюванні себе, у відстоюванні українського єства, нарощуванні потенціалу, заявлянні про себе культурою.

Напередодні ювілею М. Жулинський розпочав публікацію великої праці “Моя Друга світова...” (щотижневик “Голос Просвіти”). Переплітаючи дитячі спогади й документальні свідчення, він міркує про місце України у світовій бойні, про патріотичні поривання українців, про жорна двох держав у стані війни, між якими опинилися українці, про трагедію нашого народу. Ось тільки слова дядька Миколи Жулинського, Кліма Волиняка, що звучать у “Моїй Другій світовій...”: “І Перша світова біди нам наробила, руські попалили хати, а нас погнали чорт знає куди. За них тут не було нічого нашого. Нашого тіко того, що в хаті. При образах. Школа по-московському, церква по-московському, в Пляшеві, там, де наші козаки проти Польщі пішли і згнули, тіки про Расею і мова, а нам із прапорами й у вишитій сорочці не підступитися. Так само вийшло і за поляків...”. Гіркими були, за споминами дядька Кліма, і роки, коли на його землю прийшли совети. Хтось оце все хоче викреслити з пам'яті, переписуючи історію України...

М. Жулинський, звертаючись до глобальних проблем, постійно несе в собі оці дядькові слова, вимовлені “тихо, і то не вдома, а на цегельні, де пас корову”, бо з ними він виростав, як і розмови зі своїм батьком, якому судилося пройти всі кола пекла ХХ ст. Саме вони й визначають масштаб бачення всіх названих проблем, до яких звертається ювіляр, саме вони не дозволяють ніколи про них забувати.

Ірина Жиленко

З ПАМ'ЯТІ ЛІТ

З дорогеньким паном Миколою Жулинським ми познайомились (і одразу ж міцно здружились) десь на початку 70-х років. Відтоді всі свята і всі новоріччя, усі радощі і біди Миколин артистизм залагоджував. Його душевна теплота і щирість прикрашала і прикрашає все наше життя.

Був у нас пес Жульєн, премудрий поет, академік і мислитель. У “Жульєніану” великий вклад зробив і Микола Жулинський. Теж писав вірші, привітання, виступи від імені Жульєна (один з них, абсолютно геніальний, прочитав на моєму поетичному вечорі). У мене збереглося привітання Миколи з Новим 1998-м роком:

“Були суворі морози. Чимчикую на Верховну Раду. Там тепло, тільки важко задрімати – телеоко пасе. Вітаюся з бездомними псами. Бачу – брат мій гуляє, Жульєн. Кажу: “Привіт, старий!” А він повертає мудру голову до мене і каже: “Привіт!” Я остовпів. Чи то я вже озвірів од політики, чи Жульєн вилюднів, бо не займається політикою. Правда, Жульєн прочитав своє політичне кредо:

Галопом всі на вибори женуться.
В парламент грітися спішать.
А я замислив, браття, кучмануться –
себе у президенти висувать...

Володю, як кажуть на Подолі, “не сворачивай увагі!” – пиши і знай: ти великий художник, а до великих тягнуться, аби вщипнути, малі – перевірити, чи справжній великий. Цьомаю всіх (і Жульєна). Микола. Галя”.

Утім Миколині листівки й листи (величезні!) – і до Володі, і до мене – я зберігаю всі, бо це завжди – шедеври за глибиною критичного мислення, за людяністю, дотепністю й метафоричністю. Щедра душа, Микола творив розлогі артистичні відгуки на кожну нашу публікацію (і на тексти Жульєна теж). Один з відгуків (на поезії Жульєна) він закінчує так: